

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13579/2024
10.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Добриле Страјина и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милан Лазаревић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3750/23 од 06.09.2023. године, у седници одржаној 10.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3750/23 од 06.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 4053/2020 од 22.12.2022. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе из поднеска од 08.03.2021. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужили на име накнаде штете за неисплаћену разлику између висине породичне пензије и висине зараде коју би њен супруг, сада покојни ББ остварио за период од 01.01.2018. године до 30.10.2010. године, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужили на име трошкова поступка исплати 319.638,78 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3750/23 од 06.09.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужили на име накнаде штете за неисплаћену разлику између висине породичне пензије и висине зараде коју би њен супруг, сада покојни ББ остварио за период од 01.01.2018. године до 31.01.2019. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде, тако што је обавезана тужила да туженој на име трошкова поступка исплати 105.000,00 динара.

Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженој на име трошкова другостепеног поступка исплати 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је супруга сада покојног ББ, који је изгубио живот на радном месту на градилишту ГП „...“ дана 31.05.1993. године, под неразјашњеним околностима. Истражни судија је том приликом сачинио службену белешку из које произлази да се у конкретном случају највероватније ради о самоубиству, због чега кривични поступак није вођен по службеној дужности, а самим тим није вршена ни обдукција леша. Ни истражни судија ни јавни тужилац нису утврдили потребан степен вероватноће у вези са узроком смрти ББ. Тужила је због неправилног рада органа тужене остварила право на накнаду нематеријалне штете. Након смрти њеног супруга ББ, тужила је остварила и право на породичну пензију.

Пресудом Првог основног суда у Београду П 18995/14 од 07.06.2018. године, обавезана је тужена Република Србија да тужиоцима АА, ВВ и ГГ, на име накнаде штете за неисплаћену разлику између висине породичне пензије и висине зараде коју би сада покојни ББ остварио за период од 01.01.1994. године до 31.12.2017. године, исплати разлику са припадајућом законском затезном каматом за сваки месец, као и да им надоканди трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8208/18 од 12.12.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 18995/14 у делу става другог изреке, у односу на тужилу АА, као и у односу на тужиоца ВВ за период од 01.01.1994. године до 17.10.2011. године и за тужиоца ГГ за период од 01.01.1994. године до 29.09.2014. године. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става другог изреке, тако што је одбијен тужбени захтев за исплату разлике између зараде коју би сада покојни ББ остварио и породичних пензија тужилаца, и то захтев тужиоца ВВ за период од 18.10.2011. године до 31.12.2017. године, а захтев тужиоца ГГ за период од 30.09.2014. године до 31.12.2017. године. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Решењем Врховног касационог суда Рев 3269/2020 од 24.02.2021. године, укинута је пресуда Апелационог суда у Београду Гж 8208/18 од 12.12.2019. године, у ставу првом изреке, и у том делу предмет је враћен истом суду на поновно одлучивање.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5268/21 од 10.03.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 18995/14 од 07.06.2018. године, у ставу другом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужилаца АА, ВВ и ГГ, којим су тражили да се обавезе тужени да тужиоцима на име накнаде штете у висини разлике између износа породичне пензије и износа зараде коју би сада покојни ББ остварио за период од 01.01.1994. године до 31.12.2017. године, исплати појединачне износе са законском затезном каматом и то тужиљи АА за период од 01.01.1994. године до 31.12.2017. године, тужиоцу ВВ за период од 01.01.1994. године до 17.10.2011. године и тужиоцу ГГ за период од 01.01.1994. године до 29.09.2014. године, све са законском затезном каматом на сваки појединачни износ од 25-тог дана у наредном месецу за претходни месец до исплате.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев применом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима и члана 129. став 1. Законика о кривичном поступку, и оценио да је било пропуста у раду органа тужене, јер кривични поступак није вођен по службеној дужности, није вршена ни обдукција леша, претпоставка о самоубиству није поткрепљена ниједним доказом, а није наложено ни скидање отисака са комадне табле и мењача булдожера, те како истражни судија није утврдио потребан степен вероватноће у вези са узроком смрти ББ – супруга тужиље, првостепени суд је закључио да је било грешака у поступању како истражног судије, тако и јавног тужиоца, који такође није утврдио узрок смрти, а сазнање о узроку смрти члана породице мора бити праћено степеном сигурности, а не вероватноћом која није поткрепљена ниједним доказом. Како тужиља никада није сазнала разлоге везане за смрт супруга, закључио је да она трпи штету везану за смрт блиског лица због неправилног поступања органа тужене, па је усвојио тужбени захтев.

Међутим, другостепени суд је сматрао да је првостепени суд погрешно применио материјално право, због чега је применом члана 193. став 1. и 2. и члана 194. Закона о облигационим односима, преиначио првостепену одлуку тако што је одбио тужбени захтев.

Одредбом члана 193. ст. 1. и 2. Закона о облигационим односима прописано је да ко проузрокује нечију смрт дужан је накнадити трошкове сахране, лечење и зараду изгубљену због неспособности за рад.

Одредбом члана 194. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да лице које је погинули издржавао или редовно помагао, као и оно које је по закону имало право захтевати издржавање од погинулог има право на накнаду штете коју трпи губитком издржавања, односно помагања.

Применом цитираних законских норми на утврђено чињенично стање, другостепени суд је правилно одлучио када је преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев у целости.

Тужиља је супруга, коју је сада покојни супруг ББ издржавао и редовно помагао и њена штета се састоји у губитку такве помоћи. Трошкови сахране, лечења и зарада коју је сада покојни ББ изгубио до тренутка смрти нису предмет спора. У конкретном случају тужиља је износ изгубљене помоћи издржавања определила у висини разлике

између остварене породичне пензије и зараде коју би њен сада покојни супруг ББ примао да је жив.

Из наведеног произлази да је неосновано указивање ревидента на погрешну примену материјалног права. Штета из члана 194. Закона о облигационим односима је последица смрти неког лица, а одговоран за штету је онај који је одговоран за смрт. Основни предуслов за тај вид накнаде је да је неко проузроковао нечију смрт, односно да је крив за нечију смрт. У конкретном случају, није утврђено да постоји узрочно последична веза између утврђених пропуста органа тужене и наступања смртне последице супруга тужиље. Смрт ББ – супруга тужиље није наступила као последица неправилног рада органа тужене, већ као последица другог узрока који није довољно расправљен, пошто органи тужене нису предузели све што је потребно на расветљавању узрока смрти. Пропусти органа тужене су учињени након смрти ББ, у фази истраге његове смрти, што значи да смртна последица није у узрочно последичној вези са пропустима органа тужене, те тужена није одговорна за смрт ББ – супруга тужиље и није дужна да тужиљи накнади материјалну штету као последицу смрти у смислу члана 193. и 194. Закона о облигационим односима.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је нашао да је ревизија тужиље неоснована.

На основу одредбе члана 414. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић